1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-5740
— Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 167. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 11-го ВЕРЕСНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, SEPTEMBER 11, 1973 No. 167 VOL. LXXX.

Володимир Гірняк, учасник Визвольних Змагань, провідний діяч-піонер УНС і громади, помер у Віндзорі

Віндзор, Канада. — Минулої суботи, 8-го вересня, тут помер на 73-му році життя один з найвидатніших наших громадян піонерів, довголітній головний контролер і від 1970-го року почесний член Головного Уряду Українського Народного Союзу, колишній активний учасник українських Визвольних Змагань, св. п. Володимир Гірняк, осиротивши дружину Стефанію та синів Володимира молодшого і Бориса. Покійний народився в селі Руда, Рогатинського повіту в Західній Україні 5-го травня 1900-го року. Здобув середню і академічну освіту, брав участь у Визвольних Змаганнях і в 30-их роках переїхав до Канади та зразу включився в українське організаційне життя. Разом з Володимиром Дідиком з Детройту і такими відомими діячами, як св. п. інж. Володимир Коссар та Павло Дуда був справжнім піонером-організатором Відділів і членів УНСоюзу в Канаді. У признанні його заслуг, 21-ша конвенція УНСоюзу, що відбулася в Пітсбурґу в 1946-му році, обрала Володимира Гірняка на головного контролера, а остання конвенція, як згадано, включила його до почесних членів Головного Уряду УНС. Св. п. Володимир Гірняк, як почесний член Головного Уряду, брав ще активну участь в його річних нарадах в травні цього

Св. п. Володимир Гірняк

року, хоча вже раніше лікарі ствердили в нього серцеву недугу, від якої і помер.

Похорон заповіджено на вівторок, 11-го вересня, о год. 9-ій рано з похоронного заведення Соттон Фюнерал у Віндзорі до місцевої української католицької церкви. Після похоронних обрядів у церкві, тлінні останки св. п. Володимира Гірняка будуть перевезені та покладені на вічний спочинок на цвинтарі у Вінніпегу. Свою участь у похоронах цього видатного союзовця заповів головний предсідник УНС Иосип Лисогір. Із смертю св. п. Володимира Гірняка соборна українська громада і українська справа втратила одного з найбільш відданих та найбільш свідомих і активних своїх передових діячів.

Мгр. Євген Лозинський очолив ОУА „Самопоміч"

Ню Йорк. — Пост і обов'язки голови Головної Управи Об'єднання Українців в Америці „Самопоміч" перебрав, після ненадійної смерти бл. п. С. Спринського перший заступник голови мґр Євген Лозинський, який скликав і проводив засіданням Головної Управи 8-го вересня у власному домі „Самопомочі". На заклик нового голови вшановано вставанням з місць та мовчанкою покійного голову бл. п. С. Спринського, а вслід за цим члени Головної Управи подали короткі звіти про його останні дні та похорон. Секретар д-р Василь Палідвор відчитав протокол з останніх нарад Головної Управи з участю покійного голови та з нарад членів Управи перед похороном. Учасники засідання одноголосно рішили проголосити збірку фондів на допомогу найбільше потребуючим, щоб так вшанувати пам'ять померлого голови. Своїми пожертвами в сумі 150.00 дол. започаткували цю збірку.

Після коротких звітів поодиноких референтів: мґра Євгена Лозинського — голови Видавничої Комісії, радника Богдана Ластовецького — заступника голови і культурно - освітнього референта, Володимира Сохана — заступника голови і референта суспільної опіки, д-ра Василя Палідвора — секретаря та інж. Івана Гурика — фінансового референта, обговорено напрямні дальшої праці Головної Управи та Відділів „Самопоміч". Мґр Євген Лозинський запропонував видати чергове число „Нашого Світу", присвячене в більшості пам'яті неструдженого покійного голови бл. п. С. Спринського, як теж закликав членів Головної Управи старатися працювати так віддано для ОУА „Самопоміч", як це робив покійний голова. Зокрема обговорено посилення збіркової акції на допомоговий фонд та збільшення старань організаційної референтури для заснування нових відділів і активізації малодіяльних відділів. Чимало уваги присвячено справі сплати гіпотечної позички за дім „Самопомочі" та справі підготовки до чергового Загального З'їзду „Самопомочі" і підбору кандидатів на керівні пости в новій Головній Управі.

Громада в Джерзі Сиди вшанувала Д. Дидика перед його виїздом до Фініксу

Джерзі Ситі. — Кажуть, що у світі ніщо не пропадає. Не пропала і не була даремна довголітня віддана праця для своєї громади її невтомного діяча Дмитра Дидика та його родини. Доказом цього була прощальна зустріч з ним та його родиною перед їх виїздом до Фініксу в Арізоні, яку влаштувала місцева громада минулої суботи, 8-го вересня, у вечірніх годинах в місцевому Народному Домі. Зустріч започаткував проф. Е. Ясеньовський, о. декан Антін Борса провів молитву, й опісля представники багатьох місцевих установ: Осередку СУМА, Відділу ООЧСУ, Українського Народного Союзу, „Самопомочі", Батьківського Комітету, Рідної Школи, кредитівки „Самопоміч", Народного Дому та інші один за одним висловлювали Д. Дидикові вдячність за його невтомну працю, бажаючи йому успіхів на новому місці. Привітання - прощання, крім згаданих уже о. декана А. Борси та проф. Ясеньовського виголосили: Дмитро Вох, Антін Шубак, який був майстром церемонії, Григорій Бура, Микола Попович і Теодор Кахнич, Адам Тезьо, Василь Бойко, Іван Цьолко, Василь Ґела, сот. Ол. Демченко, пані Галина Гаврилюк, голова місцевого Відділу УККА д-р Євген Котик, пані Неоніля Сохан, Франц Колодій, заступник головного предсідника і рекордовий секретар УНС Володимир Сохан, ред. А. Драган і, вкінці, голова Головної Управи Організації Оборони Чотирьох Свобід України проф. Іван Вовчук, який зарахував Д. Дидика до тих „одержимих", що ніколи не палають тільки солом'яним вогнем, ніколи не зневірюються, завжди видержуючи на своєму пості та ніколи не припиняючи своєї праці. За зворушливе прийняття - зустріч та прощання на дорогу подякував від родини Д. Дидик, а його талановита доня Аня додала, що в Джерзі Сиді вона народилася, виросла і виховалася, і ця громада завжди залишиться її „домом", без уваги на те, де вона з родиною проживатиме. Зустріч започатковано і закінчено традиційним многоліттєвим

АКАДЕМІЯ НАУК ЗСА ПЕРЕСТЕРЕГЛА МОСКВУ ПРОТИ ЗАСТОСУВАННЯ РЕПРЕСІЙ У ВІДНОШЕННІ ДО АКАД. АНДРЕЯ САХАРОВА

Вашингтон. — Американська Національна Академія Наук, що є найвищою науковою установою ЗСА, перестерегла совєтський режим у своїх телеграмах до президії Академії Наук СССР, що арештування акад. Андрея Сахарова чи будь-які репресії у відношенні до нього приведуть неминуче до припинення наукової співпраці між ЗСА і Совєтським Союзом. Глибоку стурбованість з приводу веденої совєтським режимом, в тім числі і деякими колами із проводу Академії Наук СССР, погромницької кампанії проти акад. А. Сахарова висловив у двох каблеграмах президент Національної Академії Наук Філіпп Гандлер, висланих до Москви на адресу президента АН СССР М. В. Келдиша. Рішення вислати ці каблеграми до Москви було прийняте на засіданні екзекутивної ради Національної Академії ЗСА, яке відбулося в суботу 8 вересня ц.р. Об'єднує ця Академія 1,010 американських науковців з різних ділянок знання і вона є відповідальною за наукові взаємини з різними країнами, між ними також і з СССР. Водночас із цим з цього ж самого приводу виступили деякі члени Конґресу ЗСА, заявляючися проти лібералізації торговельних та інших взаємин із Совєтським Союзом за ціну мучеництва провідних совєтських дисидентів — таких, як Сахаров і Солженіцин.

Того ж самого дня, громлений далі у совєтській пресі акад. А. Сахаров викликав знову чужоземних кореспондентів до свого мешкання, щоб поінформувати їх і посередньо також і громадян Совєтського Союзу про причини й методи започаткованої проти нього кампанії. У своїх відповідях на питання журналістів, Сахаров ствердив найперше, що совєтський режим фальшує висловлені ним погляди і намагається використовувати проти нього противоєнні настрої совєтського населення, представляючи його, А. Сахарова, як „палія війни" і противника співіснування між СССР і Заходом. В дальшому своїх відповідей акад. А. Сахаров з'ясував своє становище до атомового зброєння, стверджуючи, що почав він працювати колись в ділянці атомової енерґії з метою зберегти потрібну рівновагу в цій ділянці між СССР і ЗСА, щоб запобігти цим атомовій загрозі для світу, і що згодом у своїх меморандумах до совєтського уряду він виступав за припинення атомових спроб.

Президент Ніксон закликає Конґрес до співпраці

Вашингтон. — У промові, яка була передавана через радіо в неділю, 9-го вересня, президент Ніксон закликав Конґрес до співпраці. Він заявив, що не можна допустити, щоб різниці в методах, які існують між Білим Домом і Конґресом, довели до того, що спільні цілі й завдання будуть невиконані. Президент сказав, що треба, щоб обидві сторони приступили до наступної законодавчої сесії з бажанням погодитися на ті компроміси, які є потрібні для здобуття спільної мети.

У своїй промові президент Ніксон закликав також американську публіку не допустити, щоб Конґрес обмежував повновласті Президента. Американська політична система, сказав Президент, вимагає сильного Конґресу та сильної екзекутиви й тому не можна допустити до таких обмежень повновластей Президента, які перешкодили б цьому та майбутнім Президентам виконувати свої зобов'язання перед американським народом.

Політичні коментатри твердять, що президент Ніксон виголосив цю промову до американської нації, бо Конґрес, який почав свою повакаційну сесію, буде тепер посилено старатися обмежити його повновласті в справах війни, як також буде старатися зменшити контролю Президента над видатками федерального уряду та над урядовою політикою взагалі. Думають, що президент Ніксон звернувся з цією промовою до громадянства, щоб дістати підтримку перед тим, заки в понеділок, 10-го вересня, він передасть Конґресові нове „Послання про Стан Юнії".

Хоч у своїй промові через радіо президент Ніксон закликав Конґрес до співпраці, то він всеодно скритикував Конґрес за недіяльність. Він сказав, що через цю недіяльність може треба буде продовжити сесію Конґресу, щоб полагодити всі пекучі справи.

Велику частину своєї промови президент присвятив справі поборювання злочинности. Він, наприклад, закликав Конґрес привернути кару смерти за ряд важких злочинів, вимагав загострити кари для продавців наркотиків, особливо героїни, та вимагав, щоб Конґрес нарешті започаткував реформу федерального кримінального кодексу.

Президент також говорив про інфляцію, заявляючи, що так звана „Четверта Фаза" урядової контролі над економікою країни увінчається успіхом та що збільшення продукції до великої міри розв'яже проблему високих цін, бо зі зростом постачання різних продуктів, особливо харчових продуктів, ціни напевно впадуть.

НАРАДИ КОМІСІЇ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УССР

Київ. — РАТАУ повідомив про те, що 30 серпня тут відбулося засідання Комісії закордонних справ Верховної Ради УССР. Комісія заслухала доповіді міністра закордонних справ УССР Г. Шевеля „про підготовку делегації республіки до наступної XXVIII сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй", а також інформацію про „роботу делегації Української РСР на 58-ій сесії Генеральної конференції Міжнародної Організації Праці (МОП)" в Женеві.

УККА НЕГАЙНО ПОТРЕБУЄ 50,000 ДОЛЯРІВ. ЕКЗЕКУТИВА ВІДБУЛА НАРАДИ, СХВАЛИЛА НАДЗВИЧАЙНУ ЗБІРКОВУ КАМПАНІЮ ТА ВИНЕСЛА РЯД РІШЕНЬ

Ню Йорк. — Для покриття найбільш пекучих потреб, зокрема акції оборони людських прав для переслідуваних в Україні та участи в Другому Світовому Конґресі Вільних Українців, Український Конґресовий Комітет Америки негайно потребує щонайменше 50.000 долярів і плянує їх зібрати під час надзвичайної збіркової кампанії, що триватиме тільки один місяць, від 15 вересня до 15-го жовтня. Негайна потреба фондів та ряд інших справ і проблем були предметом цілоденних нарад Екзекутиви УККА, що відбулися тут у приміщеннях Українського Інституту Америки минулої суботи, 8-го вересня. Наради відкрив і ними проводив екзекутивний віце-президент УККА Иосип Лисогір, а також віцепрезидент д-р Антін Жуковський. Президент УККА проф. д-р Лев Добрянський виправдав свою неприявність додатковими зайняттями в своєму університеті на початку нового академічного року. Після відкриття нарад усі приявні вшанували вставанням з місць та хвилиною мовчанки померлого недавно другого секретаря УККА та головного секретаря СУК „Провидіння" св. п. Степана Спринського. Протокол з попередніх нарад прочитав секретар Ігнат Білинський. Переслане на письмі звідомлення проф. Л. Добрянського з його акцією у Вашингтоні зреферував И. Лисогір.

Звіт проф. Л. Добрянського

Звітодавець вважає, що акція проти признання Совєтському Союзові статусу „упривілейованої нації" має добрі вигляди на успіх у Конґресі та що Конґрес пропозицію такого статусу відкине, якщо до нього не будуть додані відповідні передумови, в цьому і передумова пошанування нехтованих совєтським режимом людських прав.

Надруковане в „Ню Йорк Таймсі" з нагоди відвідин Л. Брежнєва в ЗСА звернення до американського народу мало добрий відгомін в конґресових і урядових колах.

Поважний успіх мало в цьому році також щорічне відзначування в липні Тижня Поневолених Націй. Багато законодавців склали з цієї нагоди відповідні заяви в Конґресі і також був поважний відгомін у крайовій пресі, що також плянується зголосити до Конґресового Рекорду. Якщо ситуація не зміниться, то до списка Поневолених Націй будуть тепер ще додані напевно Ляос і Камбоджія.

Зголошена в Конґресі резолюція в справі відновлення зруйнованих комуно-московським режимом Церков в Україні має поважні вигляди на розгляд і евентуальне схвалення. Передбачається, що вже в короткому часі відповідна конґресова комісія почне в цій справі переслухання свідків, що їх може запропонувати УККА. Проф. Л. Добрянський звернувся вже в цій справі до Владик Православної і Католицької Церков та до Проводу Євангельсько-Баптистських Церков. Цією дорогою запрошується всіх знавців проблеми, очевидців нищення церков та жертв того совєтського варварства, які бажали б свідчити в Конґресі, щоб вони зголосили таку свою готовість до канцелярії УККА в Ню Йорку.

Проф. д-р Л. Добрянський з деякими новими надіями оцінює найменування Г. Кіссінджера на державного секретаря. Принагідно Кіссінджер позитивно висловився про працю УККА.

Раніше Екзекутива УККА була рішила, щоб вислати своїх представників до Лондону на конференцію Світової Антикомуністичної Ліґи (ВАКЛ), але це рішення змінено, як виявилося, що в Лондоні відбудеться конференція тільки Европейської Ради, бо англійський уряд відмовив в'їздових віз представникам Національного Китаю. З Америки були на цій конференції тільки спостерігачі і між ними в ролі спостерігача УККА був д-р Володимир Душник. До цієї частини звіту проф. Добрянського подали додаткові вияснення та інформації ред. Ігнат Білинський і д-р В. Душник.

Звіт д-ра В. Душника

Бувши спостерігачем УККА на конференції ВАКЛ в Лондоні, д-р Володимир Душник склав звіт зі своєї поїздки до Европи, що включала не тільки побут на конференції ВАКЛ в Лондоні, але також відвідини Еспанії, Німеччини, Бельгії, Данії та Норвеґії та відповідні зв'язки і розмови в тих країнах, зокрема на тему нових репресій совєтського режиму проти українських інтелектуалістів, про що в згаданих країнах відповідні кола досить добре поінформовані. На загальне бажання членів Екзекутиви, д-р В. Душник передасть своє звідомлення для опублікування в пресі для інформації широкого загалу громадян.

Дебати і побажання

Над звітом проф. Добрянського відбулася дискусія, в результаті якої Екзекутива схвалила рекомендацію, щоб акцію УККА у Вашингтоні, яку веде проф. Лев Добрянський, поставити на ширшу базу, анґажуючи до неї відповідних людей та плянуючи її в порозумінні з Комісією УККА для зовнішніх зв'язків.

Мґр І. Базарко про працю УККА у вакаційному часі

Про працю УККА у вакаційному часі, в якому Екзекутива і її Президія не відбували своїх нарад, склав загальне звідомлення екзекутивний директор мґр Іван Базарко. До важливіших акцій УККА в тому часі звітодавець зарахував травневу маніфестацію у Вашинґтоні у 40-річчя голодової облоги України, акцію у зв'язку з відвідинами Брежнєва в Америці, включно з оголошенням в „Ню Йорк Таймсі" звернення до американського народу, участь у привітаннях та зустріч з Первоієрархом УКЦеркви її Верховним Архиєпископом Блаженнішим Иосифом Сліпим та ряд інших акцій і репрезентацій.

Непорозуміння із запрошенням професорів

В дебатах над звітом мґра Івана Базарка генеральний секретар УВАН проф. Василь Омельченко заторкнув справу підписів професорів під опублікованим в „Н. Й. Таймсі" зверненням до американського народу та чому багатьох професорів, включно з ним самим, не запрошено, щоб вони поклали свої підписи під тим зверненням.

Вияснення в цій справі дав уповноважений для її переведення д-р Володимир Душник, ствердивши на початку, що він перебирає за це всю відповідальність на себе. Справа в тому, що час відвідин Брежнєва в Америці був поданий тільки на яких два тижні перед цими відвідинами і також рішен-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Світ не знатиме долі Караванського, Шухевича, Світличного, Сверстюка і багатьох інших ствердив О. Солженіцин у своєму інтерв'ю

Москва. — В інтерв'ю, що його відбув відомий совєтський письменник - дисидент і лавреат Нобеля Олександер Солженіцин з кореспондентами паризької газети „Ле Монд" і Асосіейтед Пресс, багато місця присвячено сучасному становищу в Совєтському Союзі. „Протягом кількох років, виходила „Хроніка поточних подій" — ствердив О. Солженіцин — була задоволена природна спрага кожної людини: знати, що діється... За це її задушено, затоплено. Тепер, без „Хроніки", ми мабуть не знатимемо нових жертв режиму таборів і в'язниць, які вбивають самою своєю жорстокістю, як ось вони вбили хворого Галанскова, старого Талантова і Якова Одобеско (наслідком голодівки проти переслідувань у таборі.) Не знатимемо про другі чи й треті засуди людей, що вже були засуджені, а потім їх знову післано відсиджувати 25-літні реченці за вже „пробачені" провини, як Святослав Караванський, Михайло Сорока (засуджений на 25 років за те, що в десятій клясі прочитав кілька націоналістичних брошур), чи латвійський пастор Штаґерс, чи Юрій Шухевич, що отримав другу кару на 10 років при звільненні й на свідчення людини, яка його знала ледве 24 години, а потім втретє отримав 10 років.

„Не знатимемо долі тих, — як З. Красівський чи Ю. Бєлов, будуть перевезені з Владиміра, відсидівши 10 років, до божевільні у Смоленську на неозначений реченець. Зникне з наших очей і свідомости дальша доля Світличного, Сверстюка, Огурцова, Бикова (з групи „Молоді робітники" в Алма-Ата), Олега Воробйова, Гершуні, Платонова, Ваґіна, Ніни Строкатої, Стефанії Шабатури, Ірини Стасів і багатьох, багатьох інших, що про них нічого не знають ні їхні родини ні товариші по праці.

„Лише тому, що все, що діється у нас, покрите таємницею, спогади Марченка вважалися „перебільшенням", коли вони появилися на Заході. І мало хто думав над тим, що він писав, наприклад, що режим у царській централі у Владимірі в чотири рази погіршав за совєтських часів, коли говорити тільки про освітлення: вікна замуровано на три чверті, а холодніше й жорстокіше там стало більше як у чотири рази".

Неприєднані держави домагаються „співвирішального голосу" у всіх проблемах міжнародного життя

Альжир. — Не зважаючи на всі внутрішні розходження, а навіть конфлікти в цих та інших справах, четверта конференція неприєднаних держав, в працях якої взяли участь представники 76 держав, досягнула узгіднення у своїх вимогах до економічно розвинених держав, а в першій мірі надпотуг — ЗСА і СССР. Це узгіднення стосується вимоги, щоб „ніякі важливі рішення на відтинку роззброєння, організації світової торгівлі, чи реорганізації світової монетарної системи не були схвалювані без ефективної співучасти третього світу". Неприєднані держави, однак, не зуміли узгіднити питання взаємин з існуючими політичними і військовими бльоками, при чому позначився поділ у поглядах на ролю таких держав як ЗСА, СССР та комуністичний Китай. Фідель Кастро, наприклад, виявився не тільки гострим противником ЗСА, але також не менше гарячим прихильником СССР, як „заступника загрожених американським імперіялізмом народів". Знову ж камбоджський принц Сіганук засуджував СССР за імперіялістичну політику щодо азійських країн та обороняв політику комуністичного Китаю, як справжнього „приятеля" економічно недорозвинених народів. Для арабських держав засадничою справою було становище конференції до Ізраїлю, з чим знову ж не погоджувалися інші неприєднані держави. В такій атмосфері не було можливим устійнити спільну політичну плятформу для всіх неприєднаних держав. Все таки, конференція винесла ряд постанов, які віддзеркалюють настрої, що переважали в часі нарад. Ці постанови охоплюють такі справи і проблеми:

— Засудження окупації Ізраїлем арабських територій з закликом до всіх держав стосувати такі заходи, які остаточно привели б до звільнення захоплених арабських земель;

— Підтримка визвольних рухів в африканських колоніях;

— Загальне роззброєння і заборона виробництва атомової зброї та її випробування;

— Реорганізація Об'єднаних Націй з наданням більших прав державам „третього світу" та з пропозицією скасувати, чи бодай обмежити, право вета п'яти великих держав;

— Повна контроля природних ресурсів з правом націоналізувати чужі підприємства та визначувати на власний осуд висоту рекомпенсати. Природні ресурси включають ресурси на приморських теренах на віддалі 200 миль від берегів даної держави;

— Організація окремого фонду для економічного розвитку, який був би фінансований неприєднаними державами і використований виключно по лінії їхніх потреб та інтересів;

— Солідарність неприєднаних держав у стосунках з індустріяльними державами, зокрема коли йдеться про умови торгівлі та оборону перед „економічною агресією" великих держав.

ПОЛЬСЬКА ВИСТАВКА В ДОНБАСІ

Донецьк. — Тут відбувається десятиденна виставка товарів Польської Народної Республіки під девізом „Домівка, спорт, відпочинок", організована зовнішньоторговою палатою ПНР. На виставці, як інформує РАТАУ, виставлено понад 600 видів різних польських виробів. Відкриття виставки довершив польський генеральний консул в Києві Збіґнєв Відеринський. Виставка триватиме до 8 вересня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

КГБ і його методи

Проведений у Москві показовий суд над П. Якіром і В. Красіним із їхнім „признанням" і „каяттям", як також започаткована у відношенні до акад. А. Сахарова й письменника А. Солженіцина погромницька кампанія привернули знову увагу світової опінії до методів і засобів, що ними кремлівський режим і його виконний орган КГБ намагається здушити наявну в Совєтському Союзі внутрішню опозицію і ініційований нею демократичний або т. зв. дисидентський рух.

Якщо йде про Петра Якіра і Віктора Красіна, то слідчим органам КГБ і совєтської прокуратури вдалося зламати їх випробуваними і стосованими ще за Сталіна засобами і заходами. У відношенні до Якіра це й не було надто трудною справою. Його, перемеленого вже у млинах совєтських тюрем і концтаборів протягом понад 14 років ув'язнення послідовники Берії і його методів — сучасні слідчі з КГБ спромоглися зламати після 14 місяців безперервних переслухань в московських тюрмах і з допомогою горілки і репресій у відношенні до його доньки й родичів привести до того, що він заперечив навіть самоіснування дисидентського руху в СССР, що його він разом з іншими очолював, розгортав і реалізував. Як і до чого можна довести таким „оброблюванням" ув'язнену людину, виявив ще Хрущов у своїх спогадах, пригадуючи заяву Берії „Дайте мені на одну ніч підозрілу в чомусь людину, а вона признається, що вона і є королем Великої Британії". Такими ж методами, правдоподібно ще із допомогою хемічно - медикальних впорскнень зламано й волю економіста В. Красіна.

Якщо ж іде про методи боротьби КГБ з провідними діячами — неіснуючого за запевненням режиму дисидентського руху — акад. А. Сахаровим і письменником А. Солженіциним, то яскравим прикладом їх може бути поданий до відома факт доведення до самогубства ленінградської жінки Воронянської, від якої забрано машинопис нової книжки Солженіцина про совєтські концтабори ленінського і сталінського періодів. Щоб застрашити Солженіцина і примусити його, щоб він припинив свої виступи, органи КГБ не гребують такими засобами, як висилання йому листів з погрозами вкоротити йому життя, і репресування всіх тих нечисленних осіб, які допомагали йому підшукувати по бібліотеках й архівах потрібні для нього матеріяли до історії Першої світової війни.

Такі ж методи застосовуються уже і проти акад. А. Сахарова. Абстрагуючи від усякого роду погроз і репресій, у відношенні до членів його родини, режим розгорнув тепер широку погромницьку кампанію, щоб знеславити його й то в очах населення СССР, як наклепника, шкідника, а то й зрадника „совєтської батьківщини". Цим мав би бути підготований ґрунт для уже цілком відкритого його репресування і знищення.

Якихось успіхів у стосуванні цього роду методів і засобів сучасний кремлівський режим ледве чи діб'ється. Ні каяття Якіра Красіна, ні знищення Солженіцина і Сахарова — тенденцій до демократизації в СССР не зліквідують. Дух і прагнення свободи серед людей і народів СССР перетривали не такі лихоліття і перетривають також наступ і терор відновленого сталінізму.

У власному інтересі

Із Святом Праці в Америці закінчилися вакації й студенти та учні повертаються до свого головного зайняття — науки. Для більшости американських студентів і учнів це означає, що вони вислухують виклади від понеділка до п'ятниці, а в суботу та неділю відпочивають, або роблять домашні задачі. Наша українська молодь проводить кінці тижня трошки інакше. Їхні „вікенди" переповнені різними зайнятями, наприклад, лекціями музики чи балету, зайняттями в молодечих організаціях і школах українознавства.

Часами можна почути від наших молодих людей: „Чому я не можу в п'ятницю піти до кіна, або в суботу довше поспати, а мушу йти до тої „Юкі скул?" Але такі запитання виходять переважно від наших молодших учнів, бо старші вже здають собі справу з того, чому вони повинні ходити до цих шкіл українознавства. А причини чому наша молодь повинна ходити до цих шкіл є різнородні. Поминаємо так званий національний обов'язок", бо сама фраза для нашої молоді дуже мало значить. Не тому, що наша молодь національно несвідома, а тому, що не любить робити чогось — як і кожна молода людина — з „обов'язку". Тому, щоб заохотити нашу молодь до участи в цих школах українознавства, не треба покликатися на „обов'язки" чи примушувати їх, а краще наголосити на тих користях, які їм дасть така школа. А таких користей є багато. З чисто практичного боку, учень чи учениця, які закінчили школу українознавства та плинно володіють українською мовою, дуже часто можуть на університетах одержати за це кредити. Таким чином, студент інженерії, медицини, дентистики, або інших негуманістичних наук не мусить витрачувати часу, два роки студіюючи чужу мову, якої протягом тих двох років всеодно не опанує, а може виповнити навчальні вимоги університету, одержуючи кредити з української мови.

Батьки повинні обговорити з своїми дітьми цю та інші користі шкіл українознавства. Наприклад, знання української мови відкриває молодій людині вікно до здобутків не тільки української культури, а також до здобутків інших слов'янських культур. Американець, який знає тільки одну англійську мову, такого доступу до культурних здобутків інших народів не має, хіба тільки в перекладах. Крім того, знаючи українську мову, студентові набагато легше вивчати будь-яку іншу слов'янську мову.

Правда, що управи шкіл українознавства повинні подбати про поліпшення цих шкіл, наприклад, затрудненням молодших вчителів, які обізнані з навчальними методами до яких звикли наші учні, виготовленням кращих підручників, застосуванням так званої звукозорової методи навчання тощо. Треба зазначити, що деякі школи вже багато зробили в цьому напрямку.

Щодо батьків, то їх обов'язком, а вони таки мають цей національний обов'язок, є заохотити дітвору до навчання в школах українознавства та подбати, щоб в наступному навчальному році кляси в цих школах не світили пусткою. Це в найкращому інтересі всіх — громади, батьків і головно самих дітей.

Ірена Книш

ПІД ВИВІСКОЮ „ДРУЖБИ НАРОДІВ"

(2)

Як відомо з преси, цьогорічний березневий пленум Комуністичної Партії України затвердив плян широкого розгрому української культури під знаком конечної боротьби з „українським буржуазним н а ц іоналізмом". Це, за висловом Івана Дзюби, „пугало" раз-у-раз стає в пригоді московським імперіялістам, а залюбки вживають його виконавці (а до деякої міри ініціятори) цих директив: найбільш радикальні партійні яничари типу Маланчуків і Козаченків. Тут не тільки питання розправи заради влади з більш поміркованими партійцями типу Шелеста, Овчаренка й ін. Безвихідь у т. зв. національній політиці підсуває зміну т а к т ики. Замість гри у прижмурки, що хоче прикривати насильство асиміляції кольоризованими картинами квітучої „України нашої Радянської", як це пробував робити Шелест, видавши свою книжку в 100.000 примірників із такою суґестивною апострофою в наголовку. І хоч у цьому виховному посібнику радянського п а т ріотизму раз-у-раз підкреслюється, що майбутнє українського народу тільки в єдності й братерстві з російським та в „багатонаціональному радянському народі", а теж, що всі блага Україна має завдячувати Москві й Ленінові („Чом ми вам платить за сонце не повинні?"...) — книжка ця вже непридатна для теперішньої практики. Не зважаючи на те, що автор не допускає найменшого натяку на економічну експлуатацію й національну дискримінацію в Україні та консеквентно проводить лінію „на віки разом" — зазнав він погромницької критики, деґрадації в партійній драбині за „ухили" вбік національного „чванства й самобутности". Рабам уже заборонено оспівувати своє рабство, вони повинні всецільно перестати існувати, як окремішність. Це не значить, що вони мають непомітно зникати.

Тепер „дорога до комунізму" веде крізь відкрите національне ренеґатство. Українці мають стати не тільки „русскими", але російськими шовіністами. Такі зразки стають щораз частіші в різних писаннях. Ось, наприклад, в журналі „Донбас" стаття в 100-річчя Шаляпіна й 70-річчя Гмирі. В пошуках аналогії між ними вкладено в уста українського співака слова про могилу Шаляпіна в Парижі, яких вжив би тільки найзапекліший російський шовініст: „... похоронений на кладовищі Ватіньоль на його) (тобто Шаляпіна — І. К.) бажання. У 1965 р. трапилась нагода відвідати могилу Шаляпіна. Я страшенно схвилювався. Так стало боляче на душі, що нема над ним російського слова. Він, що так багато зробив для Росії, прославляючи наш (!) народ по всіх закутинах землі, лежить на чужині, під французькою плитою, з написом у французькій мові: „Тут спочиває Федір Шаляпін, геніяльний син російської землі"! Мене мучило питання, чому саме землі, а не народу? Народу, який породив і викормив такого народного генія. Народу, який довго, довго збирав у собі все найкраще, щоб прийшов Федір Шаляпін. Щоб він потім крикнув на ввесь світ могутнім голосом: „Ось який я — російський народ!" Ми поклали на голу плиту знову ж таки французькі квіти і відійшли зі смутком".

Славетний співак - українець, Борис Гмиря з руки якоїсь Галини Медзмаріяшвілі став „істінно русскім пефцом". Або прагнення поета у тому ж журналі, щоб „бєрьозку на чужой планетє посаділ русской камуніст". Такі є вияви інтернаціоналізму в СССР.

Зараза москвофільства досягає кожного. Навіть Любов Забашта, поетка жіночих сердець піддалася психозі. Її „Маруся Чурай" (прем'єра в Луцьку, „Культура й життя", ч. 21) вбиває Гриця, бо він був проти возз'єднання з російським народом". Неінакше в „наукових" виданнях; любов і пошана до всього російського характеризують український нарід на всіх стадіях його розвитку, наче заповітною його мрією було злиття з Росією.

К о р и с туючись такою „дружбою" російські фашистівського типу шовіністи, що опанували партійне керівництво, кинули в обіг цинічну нісенітницю про „інтернаціональність" російської мови і з глумом пробують з народів СССР ліпити „адін русский" чи пак совєтський нарід, в якому всі дружать, „на інтернаціональном язике". Російська мова опанувала уряди, пресу, радіо, телевізію, кіна, театри, школи, вона стала розговірною мовою населення. Українські письменники шукали рятунку в колгоспах. Юрій Яновський такий люксус занотував у своєму щоденнику під час літніх вакацій у колгоспників на Житомирщині: „Два місяці чуєш і говориш своєю мовою...!" А як тепер у колгоспах? Молоді „колгоспні вишеньки" рецитують на пам'ять Пушкіна, Лермонтова, але не Шевченка або хоч Тичину.

Цього ще не досить. На сесії Верховної Ради СССР та Ради Національностей в липні ц. р. для вдосконалення народної освіти перший заступник голови ради міністрів, Мазуров виразно підкреслив, що „культурне будівництво в умовах соціялізму це — плянований процес. Отож збільшена увага

(Закінчення на стор. 4-ій)

СТУДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА НА ПЕНСИЛЬВЕНІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Студії українських предметів в системі американських університетів є віддавна дуже важливою справою, якою цікавиться вся свідома українська громада, зокрема ж студентство. В той час, коли в поневоленій Батьківщині допускається єдина, офіційно подиктована совєтським режимом версія системи історії, культури, мови й літератури, що часто - густо розходиться з правдою й історичними фактами, тут, у вільному світі, ми зобов'язані ширити правдиві погляди і правильні насвітлення у викладанні українських г у м аністичних предметів. Величезною перешкодою у здійсненні цього завдання є панівна ще дотепер в американських університетах проросійська настанова авторів високошкільних підручників і викладачів, що часто поширюють застарілі, давно опрокинені об'єктивною наукою версії щодо минулого української нації, мови, культури, літератури. Тому то тим важчі завдання кожного українського історика та філолога на цьому терені: треба уміти подати і обстояти об'єктивну академічну правду щодо української культури, уникаючи тенденційности в пере оцінці фактичних даних. Така об'єктивна академічна настанова викладача чи автора підручника або наукової монографії стає тоді не тільки цінним вкладом для української науки, але й для американської й загальної славістики. З цими завданнями і з цією настановою почали були студентські і громадські кола старання ввести в системи славістичних факультітів виклади україністики. Це відноситься також до великого задуму — українського центру в Гарварді, як також до викладання українських предметів в інших університетах, головно в тих, де є слов'янські департаменти. Першим університетом, де почалися постійні українські виклади і тривають безперервно від 1959 р. дотепер, є Пенсильвенійський університет, признаний між іншим як один із чільних центрів славістичних студій країни.

Старання розпочати українські виклади почала філядельфійська у к р аїнська студіююча молодь і в березні 1958 р. вручила тодішньому шефові департаменту славістики д-рові Альфредові Сенові побажання в справі вивчання українських предметів. Підставою для очікування позитивних вислідів був факт, що в цьому університеті допускалось писати дисертації на українські теми ще тоді, коли там не було українських викладів (так на українські літературні теми оборонили були дисертації: Яр Славутич, Б. Романенчук, О. Зуєвський, а на мовні теми — Яків Гурецький і Н. Пазуняк).

Інформативну працю серед студентства провадив проф. Юрій Мачук, а організаційну роботу тоді провів інж. Михайло Нич.

В тому ж часі, в 1958 р., представники української громади мали зустріч із представниками П е нсильвенійського університету. З українського боку д-р В. Галан — як голова відділу УККА, д-р Ю. Мачук — голова Шкільного Відділу, та д-р Гриць Лужницький від управи НТШ. Від університету в зустрічі взяли участь: д-р Л. В. Дили — декан, д-р А. Сенн — шеф департаменту Слов'янських і Балтійських студій. У висліді всіх цих старань у вересні 1959 р. почалися виклади української літератури „Славік 90", а в вересні 1961 р. урухомлено ще один курс літератури, „Славік 91". Для викладання цих курсів університет іменував проф. д-ра Григора Лужницького, відомого з наукової, письменницької й журналістичної діяльности та з високої громадської настанови.

В тому ж 1952 р. створено Кураторію для справ студій в Пенсильвенійському університеті, а також Стипендійну Комісію, яка поставила собі за мету дбати про фонди й видавати потребуючим студентам стипендії.

На першому семестрі в 1959 р. на курсі літератури ч. 90 в „Скул оф Дженерал Стадіз" університету було зареєстрованих 30 студентів. Згодом число с т у д ентів зменшилося. Врешті в 1966/67 р. на весняний семестер записалось н е в истачаюче число студентів (7 осіб) і з того часу виклади курсів 90 і 91 припинилися. Натомість у вересні 1963 р. відбулася інавгурація курсу української мови в системі славістичного департаменту в „Греджуейт скул". Інавгураційною врочистістю проводили д-р А. Сенн і д-р Антоній Салис, а д-р Н. Пазуняк виголосила доповідь на тему „Етимологічні о, е в нових закритих складах української мови". З того часу д-р Наталія Пазуняк впродовж десяти років проводить виклади українських предметів — мови і літератури. Число студентів в клясах „Греджуейт скул" може бути менше, тому тут вдалось оминути кризу недостатньої кількости студентів. Мовні курси є під числом 590. В 1967 р. розпочато літературні виклади з підкресленням мовних елементів літературних текстів. Є це курси під числами 592 і 594. Від того часу викладання мови і літератури черґується: в одному мови, а в наступному — літературні. Окрім того, починаючи з 1969 р., кожного осіннього семестру проводиться семінарі з української новітньої літератури XX ст. під числом 599, з черґуванням жанрів — драма, поезія, проза.

Студенти із спеціяльністю української філології, беруть ще т. зв. незалежні курси (Індепендент коурсес) під ч. 999, вартости один „юніт". Кожний семестер дає студентові один „юніт", або три кредити. В 1969 р. допущено вперше в цьому університеті студентку до магістерського іспиту із українським предметом як головним. Цей іспит здала успішно п. Лариса Онишкевич, яка є тепер в процесі закінчення докторської дисертації в цьому ж університеті на тему з української літератури.

Фреквенція студентів, починаючи з 1963 р., змінялася, вагаючись між 13 до 4-ох осіб під час семестру.

Починаючи від 1959 р. до 1973 р., українські студії відвідало 150 осіб, в тому 10 відсотків не-української національности.

Почавши від 1959 р. до 1973 р. стипендію уділено п'ятдесятьом трьом студентам, при чому треба відмітити, що оплата курсів „Греджуейт скул" є далеко вища ніж курсів іншого рівня університету. Тому то велику більшість стипендій Стипендійна комісія призначила була учасникам курсів 90 і 91. Останніми роками вже не можливо було уділяти стипендій із двох причин: з одного боку оплата („тюїшен") піднеслася дуже високо, з другого — вже третій рік доводиться, на вимогу університету, оплачувати субсидії для університету в сумі 2.500 дол. річно для того, щоб утримати виклади. Університет має фінансові труднощі й елімінує ряд предметів в різних департаментах. Тому ті фонди, які пощастить річно зібрати, йдуть переважно на покриття цієї субсидії. Стипендійні дотації на студії в цьому університеті щорічно признає Головний Уряд Українського Народного Союзу. Останніми роками долучилася до співпраці щодо стипендій і субсидій Стипендійна Комісія ім. єпископа Сотера Ортинського при „Провидінні", а в цьому 1973 році створилася стипендійна фундація ім. д-ра В. Галана при ЗУАДК, в програмі якої є допомагати в цій нелегкій фінансовій ситуації.

В загальному треба сказати, що існування й продовження українських викладів залежить виключно від

(Закінчення на стор. 4-ій)

РЕЗОЛЮЦІЯ ПРОТИ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ХРИСТИЯН В УКРАЇНІ

(Прийнята одноголосно 1-го вересня 1973 р.)

28-ма Конвенція Об'єднання Українських Євангельсько - Баптистських Церков у ЗСА, яка відбувається в місті Філядельфії в днях від 31-го серпня до 3-го вересня 1973 року, на підставі докладних фактів із глибоким стурбованням повідомляє ввесь вільний світ, що переслідування віруючих у СССР взагалі, а в Україні зокрема, не тільки не вгавають, а з кожним днем посилюються. Потвердженням цього факту є нові арешти провідних віруючих, які стоять на Фундаменті науки Слова Божого, покарання за відправлення Богослужень, замикання молитовних домів у багатьох місцях і багато інших форм репресій та знущань над віруючими.

Віруючих, за їхні релігійні переконання, позбавляють права на працю за їх спеціяльністю, декого з них десятки разів звільнювано з роботи і цим позбавлювано їх і їхніх родин щоденного прожитку. За проповідниками постійно наглядає КГБ, викликає їх на часті допити і терроризує характер, волю і душу слуг Євангелії Христової. Тих, які проповідують українською мовою, несправедливо обвинувачують у „буржуазному націоналізмові" і, застосовуючи методи залякування, КГБ усіма способами морального терору посилює русифікацію в Україні. Українських Біблій попирювати не вільно, українську релігійну літературу друкувати або отримувати з інших країн заборонено. В Україні до цього часу не надруковано ані одного релігійного листочка українською мовою. Українські баптисти переживають не тільки нечувану в світі дискримінацію, але вони позбавлені всіх цивільних прав людини і під терором нагінки дружинників і КГБ постійно живуть під ширмою непевности і страху перед арештами, допитами, репресіями і грошовими карами.

За віру в Бога і свідоцтво про Нього віруючу молодь викидають із середніх і вищих шкіл, дітей позбавляють батьківської опіки, а батьків — права виховувати своїх дітей. У родинне життя постійно вмішуються органи влади і підбурюванням дітей проти батьків руйнують усі основи родинного життя. У багатьох випадках дітей насильно забрано від батьків, а іншим погрожують, що за релігійне виховання, дітей від них заберуть. Насилля, терор і страх — це щоденні переживання віруючих в СССР!

Тому ми, делегати й гості 28-го З'їзду ОУЄБЦ у ЗСА, не можемо байдуже дивитися на найнижчу форму співвідношень в історії людства — терор, який застосовується над віруючими в СССР, зо всією рішучістю засуджуємо ці жорстокості й через Уряд ЗСА і Об'єднані Нації жадаємо від совєтської влади негайного припинення переслідувань християн у цілому СССР взагалі, а в Україні зокрема. Ми закликаємо ввесь християнський світ молитися до Господа Бога — Автора Свободи — за дітей Божих в Україні й через свої уряди жадати свободи для християн в СССР!

Б. Круневкий

ПРО НЕГРІВ І ЖИДІВ

(4)

Гарвей пережив дещо подібне. Дитиною він не був свідомий своєї раси. На Ямайці він бавився з білими дітьми, але пізніше, одна дівчина, якій було 14 років і вона мала від'їхати до Шотляндії, щоб там закінчити середню школу, с к а з а л а Гарвієві, що вона не може більше зустрічатись з ним, а також він не може писати до неї, бо він є негр".

В той час, як жидівські і негритянські політичні провідники та інтелектуалісти у верхах співпрацювали, на низах обох спільнот проходили інші процеси, які динамічно поширювались, набираючи рішальної сили, яка почала ослаблювати взаємини жидівської і негритянської верхівки.

Лихо почалось вже досить давно по найбільших скупченнях негрів і жидів, в таких центрах як Ню Йорк, Філядельфія, Бостон, Чикаго, Детройт, Клівленд та інших, куди жиди напливали з Европи, а негри з південних стейтів.

Авторка подає цікаву схему того, як постав Гарлем, що нині став символом покривдження негрів. Тут, на початку жили білі та заможні люди, що деякі з них мали гарні та дорогі доми. Почалось від того, що негри почали набувати деякі з тих домів і як правило, білі сусіди продавали свої доми та перебирались туди, де не було негрів. Таким способом негри витискали білих. Це дуже інтересне явище було замітним по інших містах скупчення негрів. Між іншим, цим явищем декотрі соціологи підтримують теорію того, що жовта і чорна раса витиснуть білу расу.

Згодом, до негрів в Гарлемі приєднувалися жиди імігранти зі Східньої Европи. В Гарлемі ті жиди ставали не тільки власниками крамниць та багатьох барів, але також мешканевих будинків, де мусіли жити негри.

Щоб якось виходити на тому інтересі, жиди, як звичайно, брались за всякі способи лихви. Часто викидали рентівника на вулицю, коли він на час не заплатив ренти; або треба було забирати набуті ним речі, якщо він не міг заплатити останньої вже рати за меблі і т. п. А що ті практики стали поширеним явищем, вони викл и к а л и певну реакцію.

Даймо слово одному негрові з Гарлему, що його слова авторка наводить в пролозі до книжки, (стор. 8): „Хочете знати те, чому ми ненавидим жидів? Я вам скажу чому: При моєму народженні доктором був жид. Мій вчитель був жид. Власник дому жид. Власник харчової крамниці — жид. Людина, яка уділяє кредиту в крамниці — жид. Людина, яка відбирає те, чого ви не могли сплатити, жид. Людина в посередництві праці — жид. Людина, яка приймає вас на працю, жид і той, що звільняє вас з праці зараз, як тільки ви заплатили посередникові з бюра праці за знайдену працю, є також жид. А тепер дехто з жидів, з нагоди „тижня братерства" хоче зафундувати вам перекуску в ресторані. А чи знаєте, чому всі ті жиди беруть участь в походах за громадян с ь к і права на півдні? Вони роблять це для того, щоб відвернути від себе загрозу. Вони не мають чистого сумління тому, що живуть з грошей чорних людей. Через жидів ми маємо заворушення".

Авторка приводить більше подібних висловів негрів про жидів і ті вислови служать показником того, що серед негритянських мас були поширені напрямки, які зовсім не ішли по лінії співпраці чи якогось братерства жидів з неграми. Ці напрямки зродили нових провідників, які в їхніх ідеологічних програмах за розв'язку негритянського питання, або зовсім не брали під увагу чинника співпраці жидів з неграми, або відкидали таку співпрацю, а багато з них ставляться ворожо до жидів, що авторка називає поширенням серед негрів антисемітизму.

В останніх десятиліттях серед негрів зродилось чимало націоналістичних, а також мілітарно - терористичних організацій, які відкидають всяку співпрацю з білими людьми, орієнтуючись тільки на „власні сили".

Було б помилковим уважати ті напрямки за льокальні чи дуже вузькі, бо вони знаходять відгук в працях відомих негритянських письменників, поетів і навіть мистців. Праця Ленори Берсон є власне цікава тим, що авторка цитує часто слова з праць інтелектуалів з обох сторін (жидівських і негритянських).

Дуже цікавою є не тільки характеристика праць багатьох сучасних письменників, присвячених аналізі позитивних чи неґативних соціологічних явищ, але також вислови пол і т и к ів і журналістів з одної і другої сторони. Ось якраз і це робить книжку дуже інтересною; не зважаючи на те, що вона написана журналістичним способом, без індексу літературних джерел, приміток тощо.

Все ж таки названа книжка є незвичайно інформативна для інтеліґентного читача. Коли б, наприклад, той читач прочитав собі тільки відому наукову працю проф. Едварда Байрона Ройтера п. н. „Американська расова проблема", яка від 1927 до 1970 р. з доповненнями, була перевидана декілька разів, то не знаю, чи той читач довідався б з неї більше про проблему негрів, як із книжки Ленори Берсон.

Моє твердження не має заміру зменшувати значення незвичайно цінної наукової праці Ройтера. Кажу це з точки зору читача, який хотів би також довідатись про те, що було приховане за заворушеннями американських негрів, які їхні цілі і до чого вони змагають.

Повторюємо, що визначування всього негритянського руху тільки як „підривної комуністичної роботи" є помилкове, бо серед так багато мільйонів негрів є чимало американських патріотів і протикомуністів. Проблема негрів є далеко складніша і упрощувати її примітивно не тільки немає потреби, але це шкідливе для читача, який не має можливости читати про цю справу в інших джерелах.

(Закінчення буде)

ЯПОНСЬКІ ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ СТВЕРДИЛИ, що у схопленні опозиційного корейського політичного лідера Кім Де Йонґа в Токіо приймали безпосередню участь перший секретар південнокорейської амбасади в Токіо Кім Дон Вон та консулярний службовець Ан Юн Кюнґ з південнокорейської консулярної станиці в порті Кобе. Японія продовжує вимагати від Південної Кореї дозволити Кім Де Йонґові виїхати з Сеулю до Токіо. Південнокорейський уряд заперечує співучасть у схопленні противника президента Парка.

„Не залишимо в полі ні качана, ні зернини!" — запевняє „Радянська Україна"

Київ. — Гасло „Не залишимо в полі ні качана, ні зернини" прикрашує першу сторінку газети „Радянська Україна" з 31 серпня з доданим запевненням, що, мовляв, „зробимо все можливе для виконання плянів і зобов'язань нинішнього року і всієї п'ятирічки". У газеті „Правда" з 2 вересня спеціяльний кореспондент запитує: „Куди подівся хліб?", додаючи, що не можна дозволяти на „безвідповідальність у відношенні до хліба". Допис у „Правді" заслуговує на окрему увагу, бо розкриває куліси совєтського сільського господарства і масового розкрадання зерна населенням. Як виявляється, заки зерно доставлять з поля на ссипний пункт, а відтак до хлібозаготових пунктів, тисячі і тисячі кілограмів просто „зникають". Відповідь кореспондента одна: „підводять заготовщики", які „приймають вагони, а вони недогружені", хоч, очевидно, вся потрібна документація є. Ось деякі факти:

„При переважуванні трьох вагонів з пшеницею, які прибули 25 липня на станцію Витюг Південносхідньої залізної дороги на адресу Бобровського хлібоприйомного пункту, залізнодорожники відкрили в кожному з них значну нестачу зерна. При повній справності засобів транспорту і пломб відправника — Військового комбінату хлібопродуктів Кримської области — в одному вагоні бракувало 1,490, в другому — 2,050, а в третім — 2,500 кілограмів пшениці. Кримські заготовники не виявили ніякого занепокосння. Вони погодилися з цим, що не вислали зерна у кількості, зазначеній в документах. Бракує яких шість тонн в трьох вагонах? Та це така мала справа".

Не лІпше і на інших пунктах. „Робітники хлібоприйомного пункту станції Кристовка Одесько-кишенівської залізної дороги... не догрузили у вагон, який прибув на станцію Міллерово Південносхідньої дороги 3,750 кілограмів кіровоградської пшениці. Куди могли подітися 6,900 кілограмів ячменю в одному вагоні і 6,965 кілограмів пшениці в другому? А іменно такої кількості зерна не дораховувався адресат—Елецький приймомний пункт при переважуванню вагонів, які прибули 13 і 16 серпня зі станції Хворостянка Південносхідньої дороги. Відправник — місцевий хлібоприймомний пункт".

Виходить, що „качан і зернина" можливо і не залишаються в полі, але таки десь „зникають".

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛИ
в КЛІВЛЕНДІ та ЛЬОРЕЙНІ, Огайо
ОГОЛОШУЮТЬ

ВПИСИ НА ШК. РІК 1973/74

КЛЯС ФОРТЕПІЯНУ, СКРИПКИ ТА ТЕОРЕТИЧНИХ ПРЕДМЕТІВ

Кляса фортепіяну: І. Виницька, М. Грушкевич, Д. Микита, О. Сушків.
Кляса скрипки та теор. предметів: М. Шиян.
Зголошення в Клівленді під ч. тел.
в Клівленді — 398-6983, в Льорейні — BR 7-6849 або в поодиноких учителів.

ВПИСИ НА ШКІЛЬНИЙ РІК 1973/74

ІГОР СОНЕВИЦЬКИЙ

ПРИЙМАЄ НОВИХ УЧНІВ
на навчання музики в УМІ або приватно
НА ПОПУЛЯРНИЙ КУРС
ГРИ НА ФОРТЕПІЯНІ
Зголошуватися телефонічно
OR 4-6569 від год. 6-8 веч.

КАЛИНА ЧІЧКА-АНДРІЄНКО
ПІЯНІСТКА
ПРИЙМАЄ НОВИХ УЧНІВ ГРИ НА ФОРТЕПІЯНІ

в п'ятницю, 14-го вересня, від 3:30-7 веч., в суботу, 15-го вересня, 1-3 по пол. в приміщенні Українського Літературно-Мистецького Клюбу, 149 — 2-га Авеню, Ню Йорк. Н. Й. або щоденно тел. (212) YU 2-5705.

На бажання участь учнів у авдиціях амер. National Piano Teacher's Guild, з видачею свідоцтв.

ШКОЛА УКРАЇНОЗНАВСТВА
при Осередку СУМА ім. ген.-хор. Т. Чупринки в Ню Йорку
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

НАВЧАННЯ в ШКОЛІ

починається в суботу, 15 вересня 1973 р. о год. 9-ій ранку

- ВПИСИ ДІТЕЙ до всіх кляс (від 1-12 кляси) відбуваються кожного дня від год. 7-10 веч. в Канцелярії Осередку СУМА, 315 Схід 10-та вул. в Ню Йорку.
- За дальшими інформаціями просимо звертатися на число телефону — 473-3467.

Дирекція Школи

КОМІТЕТ ОБ'ЄДНАНИХ АМЕРИКАНСЬКО-УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ АМЕРИКИ
при співучасті
Відділів УККА у Бріджпорті, Конн, Брукліні, Н. Й., Гемстеті, Н. Й., Йонкерсі, Н. Й., Випані, Н. Дж., Джерзі Сіті, Н. Дж., Елізабеті Н. Дж., Ньюарку-Ірвінґтоні, Н Дж., Ню-Бронсвіку, Н. Дж., Пассейку, Н. Дж. та Трентоні, Н. Дж.
— влаштовує —

в неділю, 23-го вересня 1973 року

У 40-РІЧЧЯ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ НА УКРАЇНІ В РОКАХ 1932-1933

ВСЕНАРОДНЮ ДЕМОНСТРАЦІЮ

проти народовбивства та всякого рода насильства Москви над українським народом, нищення Української Церкви, української культури та ограблювання України з її природних духових й матеріяльних цінностей.

В ПРОГРАМІ:

1) О год. 10-ій ранку: БОГОСЛУЖЕННЯ в усіх українських церквах Ню Йорку.
2) О год. 12:30 по пол.: Збірка на 47-ій вулиці на схід від 5-ої Евню.
3) О год. 1:15 по пол.: Манифестаційний похід П'ятою евню до площі Вендшел в Центральному парку.
4) О год. 2:00 по пол.: ДЕМОНСТРАЦІЯ на площі Вендшел в Центральному парку з участю визначних особистостей українського та загальноамериканського світу.
5) О год. 3:30 по пол.: Демонстраційний похід під Совєтську місію.

До участи запрошено Преосвященніших Владик та Високопреподобне і Всечесне Духовенство Українських Церков.

В поході і манифестації візьме участь сумівська оркестра „БАТУРИН" з Торонта під керівництвом маестра В. КАРДАША".

Громадяни! Візьміть масову участь у цій демонстрації та покажіть, що нам не байдужою є доля наших братів та сестер на Рідних Землях та майбутнє нашої Батьківщини.

СВІТЛИЧКА
83-го Відділу СУА
ПОЧИНАЄ СВОЇ ЛЕКЦІЇ
15-го вересня 1973 р., год. 10-та рано
в приміщенні
Школи св. Юра в Ню Йорк, Н. Й.

ВПИСИ ДІТЕЙ дошкільного віку приймається перед початком лекції або телефонічно від 7-ої до 9-ої веч. — (212) CA 8-8788.

Ділимося сумною вісткою зі Знайомими і Приятелями, що дня 6-го вересня 1973 р. ввечорі, заснув Вічним Сном, наш Найдорожчий ЧОЛОВІК і ТАТО

сл. п.

ПЕТРО ЗИМНИЙ

по короткій але тяжкій недузі.

Горем прибиті:
ТЕТЯНА — дружина
ХРИСТИНА — донька
ПЕТРУСЯ — донька
Інж. МИХАЙЛО і ПАРАСКЕВІЯ ПОЛЯКОВІ — тесті

Нехай, мій коханий Мужу, наша прибрана земля буде Тобі легкою, а її вітри нехай приносять Тобі гомін з Рідної України.

ТОВАРИСТВО
УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ АМЕРИКИ
МЕТРОПОЛІТАЛЬНИЙ ВІДДІЛ НЮ ЙОРК
та
КАРПАТСЬКИЙ ЛЕЩЕТАРСЬКИЙ КЛЮБ
при співучасті Відділів ТУІА Східних Стейтів
— влаштовують —

1924 ЛЬВІВ КЛК НЮ ЙОРК 1974

ОСІННЮ ТОВАРИСЬКУ ЗУСТРІЧ
в днях 6-го та 7-го жовтня 1973 року
на Оселі УНС „Союзівка"

ПРОГРАМА ЗУСТРІЧІ

Субота, 6-го жовтня 1973 року
1. Реєстрація гостей і членів ТУІА та КЛК.
2. Тенісові змагання КЛК за чашу д-ра Ярослава Рожанковського. Початок: год. 9-та рано.
3. Сходини ТУІА. Початок: год. 3-тя по пол.
4. Коктейл та спільна вечеря. Година: 6:30 вечора.
5. Розвагова програма та ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ. Год. 9-та веч. при звуках оркестри СОЮЗІВКИ.

Неділя, 7-го жовтня 1973 року
1. Богослуження в каплиці Союзівки.
2. Закінчення тенісових змагань.
3. Спільний обід.
4. Розваги.

ВП. Гостей та Членів ТУІА та КЛК просимо замовляти кімнати в Управі Союзівки. Тел. (914) 626-5641.

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ, ІНК.
ВІДДІЛ НЮАРК, Н. Дж.

ШКІЛЬНИЙ РІК 1973/74

ПРЕДМЕТИ НАВЧАННЯ І УЧИТЕЛІ:

Фортепіян:
Таїса Богданська ---------- 372-0455
Дарія Каранович ---------- 375-5689
Марія Кривокульська-Мацькевич ---------- 964-8159
Галина Мирошниченко-Куцьма (212) 254-2024 і 212) 254-6943
Гена Вольц-Гайм ---------- 681-3942
Скрипка:
Рафаїл Венке ---------- 762-0756
Бандура:
Роман Левицький ---------- 354-3607

Початок навчання: вівторок, 11-го вересня 1973 р.

УПРАВА ГОЛОВНОГО КОМІТЕТУ ПІДГАЄЧАН
в жалобі сповіщає Шановних Земляків, що 5-го вересня 1973 р. у Клівленді помер на 79-му році життя

сл. п.

МАРКІЯН СТЕТКЕВИЧ

Член Почесного Комітету Підгаєчан, учасник Визвольних Змагань і б. сотник УСС.

Покійний на протязі свого життя займав різні громадські ключеві становища в Підгайцях і на еміграції.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися 8-го вересня 1973 року.
Хай чужа земля буде Йому легкою!

Засмученій Родині — щирі співчуття.
ГОЛОВНИЙ КОМІТЕТ ПІДГАЄЧАН

Ділимося сумною вісткою з Побратимами по Зброї, Друзями Комбатантами та Українським Громадянством, що дня 4-го вересня 1973 року по тяжкій недузі, помер

МАЙОР АРМІЇ УНР

ПАВЛО КАЛИНОВСЬКИЙ

Учасник Визвольної Боротьби, учасник 1-го Зимового Походу, Лицар Ордену Залізного Хреста та Хреста Симона Петлюри.

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 7-го вересня 1973 року, о год. 1:30 хв. на Українському Православному Цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Покійний залишив у великому горі Дружину, Дочок і Зятів та Внучку, яким складаємо вислови глибокого співчуття.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА і ЧЛЕНИ ОбВУА
ВІДДІЛ БАЛТИМОР, Мд.

З глибоким жалем повідомляємо Уроджеців Львова, Святоюрців та Громадянство, що дня 3-го липня 1973 р. помер у Львові, прийнявши Найсвятіші Тайни

бл. п.

ТЕОДОР ПЕТРОВИЧ СКУЛЬСЬКИЙ

учасник Визвольних Змагань, 20 літ в'язень московських тюрем на Сибірі.

Наш священик при лат. церкві у Львові, в хаті Помершого відслужив Службу Божу, Панахиду та запечатав домовину дня 5-го липня 1973 р. Похоронений як праздивий християнин на Янівськім старім посвяченім цвинтарі.

Горем прибиті просять про молитви:

дружина: АГАФІЯ НИКОЛАЇВНА
донька: ТЕРЕНЯ, муж лікар ВОЛОДИМИР, внуки: ВОЛОДІК, ІГОР, АНГЕЛИНКА у Ташкенті
донька: ЗЕНЯ, муж інж. ІВАН у Львові
син: ТЕОДОР, у тюрмі на Сибірі
сестра: проф. вдова МАРІЯ ЯНИШЕВСЬКА-СКУЛЬСЬКА, Бразилія
брат: Веч. о. полковник ЙОСИФ, син АНДРІЙЧИК, дружина ОКСАНА МАГОЦЬКА, внуки: МИРОН, ЮРА, МАРКО, ЗЄА
брат: інж. ТОМА, дружина ОЛЯ БАРАНОВСЬКА, Бразилія
брат: інж. ВОЛОДИМИР, дружина ЕЛЕОНОРА СОРОКА, Бразилія
брат: д-р лікар ЛЕВ ЮЛІЯН, дружина ЮШКА, син АНДРЕЙ, Бразилія
братова: по бл. п. ІВАНОВІ, дружина МАРУСЯ, дочка ЕЛЕОНОРА, муж ЖАФЕТ, Бразилія
тіточний брат: МИХАЙЛ КАДАНСЬКИЙ, дружина ТЕОФІЛЯ, дві дочки, Бразилія

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Замість квітів на могилу
сл. п. Іванни Скоплян
на Фонд Видання Щоденника Начальної Команди УГА („Червона Калина")
складаємо 40.00 долярів
СТЕФАНІЯ і ВАСИЛЬ МИКИТЮК
Власники Highland Motel-Restaurant
Mayfield, N.Y.

Замість квітів на могили
бл. п. ЯУСІ й МАРКА ПЕСТИКІВ
складають 50.00 долярів (п'ятдесят)
на Фонд Енциклопедії Українознавства
Інж. Юліян і Леся ЖИЗНЕВСЬКІ та
Інж. Федір і Віра ЯКИМЦІ з Ненеселі

ПОДЯКА

Дня 1-го червня ц. р. з волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність на 79-му році життя по довгій і важкій недузі наш Дорогий БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

Д-р Нестор Любомир Савчак

Тісно дорогою з глибини душі складаємо нашу якнайсердечнішу подяку всім Рідним, Приятелям і Знайомим, що не призабули нас у великому горю, пересилаючи письмові і телефонічні співчуття, і Тим, що ввесь час були з нами на Панахиді і похороні.

Щира подяка о. Іванові Перетяткові за похоронні відправи і прощальну проповідь.

Зокрема наша сердечна подяка д-рові Ярославові Миндюкові, який не тільки сповняв належну професійну працю лікаря, але щиро піклувався нашим Покійним Батьком під час Його недуги. Дякуємо нашим Рідним — Рені й Антонові Рущицьким за квіти та Ользі і Мирославові Коленським, що замість квітів склали даток на Фонд Українських Катедр у Гарварді. Сердечна подяка Працівникам в-ва „Свобода" і Працівникам Головної Канцелярії УНСоюзу, що окрім квітів склали пожерти на Суспільну Службу Українського Комбатанта.

Щира подяка Родині Ярослава Ліщинського із Скенектеді, Оксані і Дам'янові Ліщинським, д-рам Дарії і Ярославові Миндюкам, д-рам Лілі і Михайлові Гукам, Лідії і Володимирові Величковським, Лесі і Ярославові Ткачам та Лесі і Миронові Стобельським, що замість квітів, склали пожертви на Фонд Блаженнішого, а теж дякуємо Т-ву кол. Вояків ім. ген. Чупринки, що замість квітів склали пожертви на Фонд „Церква в Потребі", і всім Тим, що склали датки на Служби Божі за душу Покійного.

дочки: ДАРІЯ і ОРЕСТ МОСТОВІ з Дітьми
ЛЮБОВ і ЛЕВ КОЛЕНСЬКІ з Дітьми

Субота, 15-го вересня 1973 року год. 8:30 веч.
МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА
ТЕНІСОВИЙ ТУРНІР УНСОЮЗУ „16" і „8" НАЙКРАЩИХ

Субота і неділя, 15-го і 16-го вересня 1973 року на СОЮЗІВЦІ

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

З НАГОДИ 80-РІЧЧЯ „СВОБОДИ"

Субота, 15-го вересня – МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА. Танцювальна група Петра Марунчака, Монтреаль, Канада.
Оркестра „Рушничок", яка гратиме також під час забави і вибір

МІС СОЮЗІВКИ НА 1974 РІК

Просимо Округи і Відділи організувати прогульки на цей день.

УККА НЕГАЙНО ПОТРЕБУЄ 50,000 ДОЛЯРІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ня опублікувати відповідне звернення не було винесене негайно з уваги на недостачу фондів. Коли ж таке рішення винесено, потрібно було часу, щоб приготовити відповідний текст звернення, бо годі було звертатись за підписами, не подаючи рівночасно тексту звернення. Після остаточної апробати тексту було вже дуже мало часу на виконання рішення Екзекутиви, щоб у справі підписів звернутися до Асоціяції Українських Американських Професорів Університетів. При цьому — як це додатково вияснив проф. Стерчо — була думка, щоб за посередництвом українських професорів радше звертатись за підписами до їх американських колеґ. З цього і вийшло прикре непорозуміння, бо деякі громадяни, не знаючи справи, почали безпідставно, тільки на підставі здогадів, обвинувачувати поодиноких професорів, що вони, мовляв, відмовилися від підпису. Екзекутива УККА не вважала за потрібне проголошувати тепер у цій справі окреме вияснення, вважаючи, що справу вияснить пресове звідомлення з цих нарад.

У серії звітувань проф. д-р Матвій Стахів інформував Екзекутиву про свою участь у панелі під час конґресу ЦеСУС в Торонті.

Пані Уляна Дячук у наглій справі: Фонди!

Про стан каси УККА, дотеперішні в цьому році прибутки і видатки та негайні фінансові потреби звітувала касир УККА мґр Уляна Дячук. За вісім місяців цього року вплинуло до каси УККА всіх 37,000 дол., а видатків уже було на 90.000! На прибутки склалися вплати Національного Датку, відсотки від ощадностей та пренумерати публікацій. Окрема збірка на покриття видатку проголошення звернення в „Н. И. Таймсі", що виносив суму понад 11.000 дол., вплинуло досі заледве 3.000 долярів! Тим часом, заплянованi дальші акції оборони нехтованих окупаційним комуністичним режимом людських прав в Україні, наші зобов'язання відносно недалекого вже Другого Світового Конґресу Вільних Українців, заплянованi акції у Вашинґтоні вимагають негайно суми щонайменше 50.000 долярів. Тому звітодавець пропонує, щоб вже 15-го вересня почати найбільш інтесивну одномісячну збіркову кампанію для збірки цих необхідних фондів. Відповідну підготову вже зроблено: вислано листи до платників Національного Датку, приготовано відповідні заклики для наших радіопрограм тощо. Звітодавець прохає наші щоденники і тижневики, щоб протягом цього одного місяця, від 15-го вересня до 15-го жовтня, якнайбільш активно включатися в акцію, друкуючи відповідні матеріяли, заклики та списки жертводавців, включно з „рахунком вниз". Звітодавець вважає, що ми не сміємо навіть думати, що збірка могла б не принести повного успіху, бо це означало б припинення наших акцій в найбільш загрозливому для української справи часі.

Екзекутива однодушно схвалила плян і рекомендацію пані Уляни Дячук.

Другий СКВУ

Стан підготови до Другого Світового Конґресу Вільних Українців, який має відбутися в Торонті в Канаді на початку листопада ц. р., зреферував член Підготовного Комітету та голова Програмової Комісії СКВУ ред. Іґнат Білинський (Загальні інформації про стан підготови були подані в „Свободі" з 5-го вересня в повідомленні про наради Підготовного Комітету. Далі подробиці тієї підготови та їх з'ясування будуть надруковані в статті голови Організаційної Комісії Миколи Плавюка в черговому виданні „Свободи"). Екзекутива УККА схвалила участь і ролю її представників у Підготовному Комітеті. Згідно з правильником, УККА, як крайова централя, має право вислати на Другий СКВУ своїх 15 делеґатів. Делеґацію УККА намічено в такому складі: Йосип Лисогір, Іґнат Білинський, Богдан Гнатюк, Матвій Стахів, Іван Вовчук, Іван Базарко, Уляна Дячук, Петро Стерчо, Іван Винник, Квітка Семанишин, Антін Драган, Роман Галібей, Василь Омельченко, Христя Кульчицька, Олекса Калинник. Перших п'ять делеґатів рівночасно намічені до складу Секретаріяту. До поодиноких комісій Другого СКВУ намічені: Номінаційна комісія — Й. Лисогір, І. Білинський; Статутова комісія — проф. д-р Матвій Стахів; Резолюційна комісія: А. Драган, проф. Іван Вовчук, як доповідач на Конґресі; Верифікаційна — мін. Юліян Ревай; Фінансова комісія — мґр Уляна Дячук, проф. д-р Богдан Гнатюк та мґр Іван Скочиляс.

Розмежування компетенцій між Екзекутивою УККА та та її Президією

У зв'язку з цим, що XI Конґрес покликав в рямцях Екзекутиви УККА також Президію, виринула потреба уточнити компетенції Екзекутиви та Президії. Окрема комісія підготовила проєкт правильника, який визначує компетенції Екзекутиви і Президії. Цей проєкт, що його прочитав голова комісії проф. П. Стерчо, основно продискутовано і з деякими змінами та доповненнями схвалено.

Звідомлення з праці комісій Екзекутиви

На засіданні звідомлення склали голови комісій: Інформаційно-видавничої (д-р М. Стахів), Студій ситуації в Україні та оборони прав людини (проф. Б. Гнатюк), Студій українського життя в ЗСА (д-р А. Жуковський). Голова Інформаційно-видавничої комісії звернув увагу на те, що треба уникати „дублювання" у видавничій праці, з чим в'яжеться потреба порівняти видавничі пляни УККА з іншими установами. Це зокрема стосується публікацій історично-документарного матеріялу.

Д-р Б. Гнатюк поінформував про закінчення підготовки праць проф. Г. Лужницького на тему ситауція на церковному відтинку в Україні, ред. Б. Кравцева про ситуацію на літературному відтинку, а Д. Левчука про ґеноцидну політику Москви в Україні. Крім того, він поінформував про проєкт перевидання документарної збірки про голод в Україні 30-х років за редакцією О. Калинника.

На тему пляну започаткувати вивчання українського життя в ЗСА говорив д-р А. Жуковський. Він звернув увагу на труднощі в цій справі, повідомляючи, що очолювана ним комісія, яка вже розпочала свою працю, подасть на розгляд Екзекутиви проєкт і пропозиції.

Під кінець нарад Екзекутиви були заторкнені питання спільної зустрічі представників Екзекутиви з керівними чинниками Осередку Українознавчих Студій в Гарварді та нашої активної участи у підготовці відзначування 200-річчя Американської Незалежности.

В нарадах взяло участь 29 членів Екзекутиви.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ЕҐНЮ ЗАЯВИВ, що надмірне присвячування уваги Вотерґейтській афері перешкоджає Урядові у виконанні важливіших завдань. Промовляючи в суботу, 8-го вересня, в Сейнт Чарльз, Іллинойс, Віцепрезидент повторив слова президента Ніксона, який вже кілька разів говорив про це надмірне присвячування уваги Вотерґейтові. У своїй промові віцепрезидент Еґню також сказав, що Республіканська партія є „здорова" та що щасливо видержала всі напади, які були звернені проти неї у зв'язку з Вотерґейтською аферою.

ПІД ВИВІСКОЮ „ДРУЖБИ НАРОДІВ"

(Закінчення зі стор. 2-ої)

національних республік для вивчення російської мови відповідає об'єктивним потребам усіх націй і народностей нашої країни, це вповні закономірно й заслуговує всякої піддержки". („Правда, ч. 199). Він також цитував законопроєкт про „свободу вибору мови навчання: рідної мови або мови іншого народу СССР.Цю „добровільність" пояснив другий доповідач, міністер освіти СССР, Прокоф'єв: „Встановляються засоби для поліпшення в навчанні російської мови, яку народи СССР добровільно вибрали як мову міжнаціонального єднання („общєнія"). Ця проблема особливо актуальна для національної школи, в яких всі учні рівно з рідною на добровільних засадах вивчають російську мову" (тамже). Отож запляноване згори, брутально накинене всіми засобами брехливої пропаґанди, насильства й терору оголошується з найвищих трибун як „добровільно вибране"...

Куди докотилася т. зв. національна політика СССР під вивіскою „дружби народів", видно хоча б із зіставлення найновіших промов теперішніх керівників партії з колишніми 20-их років таких сталінців як Володимир Затонський.

„... У нас в партії, в комсомолі, звідки найбільша небезпека? — З боку русоп'ятства... в країні, що триста років була гноблена, де й досі в багатьох грудях живе почуття старої національної образи... От чому найголовніше завдання — це є боротьба з русопятством. Ми повинні з'ясувати коріння русопятства, його соціяльно-історичне значення, його шкідливість... Наш актив ми будемо силувати: хоч не хоч, пиши не пиши, а будеш говорити українською мовою...! Українізація це є активний процес, в якому стоїть питання — хто кого, чи стихія вирветься з нашого керівництва й нас затопить, чи навпаки, керуючи нею, в'їдемо в соціялізм... („Національна проблема на Україні", доповідь на пленумі Комсомолу в червні 1926).

Лазар Каґанович на X З'їзді КПУ 1927 р. куди виразніше виступив проти російського шовінізму як основної перешкоди на шляху до розв'язання національного питання. Він навіть навів всі точки заяви до Комінтерну, що визначала суть російського націоналістичного ухилу в партії, м. і. „у спробах за всяку ціну зберегти перевагу російської мови у внутрішньому, державному, громадському й культурному житті України; у праґненні не переводити політики українізації по містах і серед пролетаріяту; у зменшуванні значення України, як частини СРСР, в намаганні трактувати утворення СРСР, як фактичну ліквідацію національних республік..." (Національна політика більшовиків України, Ню Йорк, 1928). Так характеризували й „троцькізм", щоб брати під обстріл Зінов'єва, Каменєва, Ларіна й ін., що заважали Сталінові.

Одночасно Каґанович розправлявся і з Шумським і з Хвильовим, залишивши Скрипника на пізніше.

„Інтернаціоналізм" Брежнєва ставить вимогу політики невтручання. Для таких інтернаціоналістів доля людей у світі має бути байдужа. Найважливіше — твердо триматися за свою владу. Хай після нас — потопа (як говорив Людовик XVI), щоб для нас вистачило володіння". „Дружба народів" створює найсприятливіші умовини для обопільности таких обезкультурених паразитів і таких же змеханізованих роботів. На швидше темпо „злиття націй" дає обіцянки тотальна русифікація.

У Москві виходить місячник „Совєтська література" англійською мовою, як орган Спілки Письменників СССР. Під знаком дружби народів поодинокі числа для замилювання очей присвячені національним літературам окремих республік. Число п'яте в цьому році — українській. Але й тут не допущено „українізації". Англомовний читач пізнає ймена українських авторів обов'язково в російській транслітерації: Ґончар, Евґен Гутсало, Подмоґільни, Заґребельни, Наґнібеда, Іґор, Васілі, Ґалья (Галя), Олеґ... Можна досхочу вживати заборонену букву „ґ". По-російськи подаються навіть такі назви, як журнал Івана Франка „Жізнь і Слово" або львівські „Окна" (Вікна). Уже в такій редакції цього журналу можна дати часткову відповідь на заввагу Олеся Гончара в інтерв'ю на стор. 189 про арбітрарне на Заході зачислювання українських, білоруських чи казахських письменників до „Рашен Совєт Літерачюр". Решту вирішують московські видавці з їхньою „рашен-совєт політік".

Присвоювати собі чуже це в москалів теж „дружба народів". Так „по-синівськи люблять Україну й інші руські люди", як упевняв Брежнєв, вручаючи українцям орден дружби народів, разом із російською „інтернаціональною" мовою. І дарма, що Олесь Гончар заранння виступав на колишньому всесоюзному з'їзді письменників проти американського перетоплювального кітла. Він у СССР стократно гірший і називається „Дружба народів". Це „дружба", з якої користає один нарід, а терплять інші. Це „дружба" вовка з ягнятами, з якими вовк праґне дружити аж до ...повного з'єднання. І шовіністичні московські глитаї вигідно розташувалися за вивіскою „дружби народів"...

СТУДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

зрозуміння й жертвенности української громади.

Учасниками викладів українських предметів є такі роди студентів: а) студенти славістики, українського і не-українського роду; б) студенти з інших факультетів, що є українського роду, але не володіють українською мовою; в) студенти інших національностей, зацікавлені в українській мові і культурі; г) студенти, що студіюють для осягнення вищих академічних ступенів, магістра чи доктора, з українською мовою чи літературою як головним предметом. В процесі праці у цій категорії є тепер три особи.

В кінці цього короткого огляду варто підкреслити ті користі, які приносять українські студії при Пенсильвенійському університеті. Це: 1) об'єктивне, академічне насвітлення проблем української мови і літератури; 2) збір українських книжок в університетській бібліотеці, що зростає з року на рік; 3) викладачу к р аїнських предметів часто служить своїми інформаціями для студентів чи зацікавлених осіб з-поза департаменту чи й з-поза університету — в ділянці бібліографії чи вияснень якихось питань із ділянки української філології.

Треба ствердити з признанням, що цілий ряд громадських організацій і осіб — визначних громадян міста Филядельфії — причинився до створення і утримання цих українських студій. Це з-посеред окремих громадян в першу чергу д-р Юрій Мачук, інж. М. Нич, д-р В. Галан, д-р Б. Гнатюк, д-р Петро Стерчо, д-р І. Скальчук, Ст. Вовчок, А. Сивуляк, Л. Бурачинська, д-р Б. Романенчук, М. Алексевич, п. Шаран, п-во Ґенґали та представники організованого студентства й інші громадяни, щиро зацікавлені цією проблемою й діяльні в підтримці її.

Рівнож жертвенні організації, які довгі роки піддержують Студії Українознавства — своїми щедрими датками, заслуговують на особливе признання. Тільки на 1972/73 акад. рік — пожертви організацій виносили: СУК „Провидіння" Централя — 760 дол., УНС — Централя — 400 дол. Українська Щадниця — 350 дол., Т-во Ікр. Інженерів - Відділ — 345 дол., СУА (вдруге) — 100 дол., УСО - Тризуб — 50 дол., Укр. - Амер. Горожанський Клюб Френката — 50 дол., ОЖ ОЧСУ, ООЧСУ 6-ий Відділ, СУМА осередок ім. УПА та УНС — округа — по 25 дол., та родина св. п. Владики Стаха і о. Филип Грушецький — 100 дол.

М. Н.

Другий З'їзд Бойків відбувся на Союзівці, на голову обрано М. Утриска

Союзівка, Керґонксон, Н.И. (І.Д.). — У висліді Другого З'їзду Бойків — уродженців і колишніх мешканців Бойківщини та їхніх нащадків із ЗСА й Канади, що відбувався на цій оселі УНСоюзу в суботу і в неділю 8 і 9 вересня ц.р. заходами Головної Управи Товариства „Бойківщина", на голову цього товариства був обраний мґр Мирон Утриско із Філядельфії і на секретаря Софія Коморовська. Відкривав з'їзд секретар мґр М. Утриско і молитву проводив голова дотеперішньої управи о. проф. Ст. Дашо. На предсідника з'їзду був обраний проф. О. Татомир, секретарювали п-і І. Іванчишин і п. М. Бучок. З'їзд пошанував пам'ять померлих членів: сл.п. Марії Дашо, дир. Ст. Спринського, інж. М. Ільницького та ін. Звіт з діяльности Т-ва від першого з'їзду в 1970 р. здавав мґр М. Утриско, потім звітував видавничий референт проф. О. Бережницький. За Контрольну Комісію звітував М. Бучок. Після дискусії ухвалено одноголосно абсолюторію уступаючій Управі. Проф. О. Татомир виголосив програмову доповідь про славне минуле Бойківщини та підкреслив обов'язки й завдання бойків на еміґрації. Почесним головою Т-ва вибрано о. проф. Ст. Даша, почесними членами Марію Головінську, Михайлину Княжинську, Юстину Головчак, д-ра Ю. Рабія, радн. П. Зубрицького й А. Варила. До нової Управи ввійшли: голова — мґр М. Утриско, заступники голови — проф. О. Татомир, дир. А. Антонович, д-р Є. Гурко (Канада) і д-р П. Федорів, секретар — Софія Коморовська, касир — інж. М. Ганушевський, заст. касира — М. Паращак (Канада), видавничий референт — проф. Ол. Бережницький, його секретар — п-і О. Шпитало, організаційний референт — мґр А. Гординський, заступник — В. Бакалець, імпрезовий референт — п-і І. Климовська, заступник — Леся Татомир, культ.-освіт. референт — І. Кульчицький, господарський референт — інж. Ю. Головчак, науковий референт — д-р Б. Стебельський (Канада), референт зв'язків з НТШ — д-р С. Карпінська, пресовий референт — В. Андрушко, референт ноші — ред. Л. Бурачинська, референт музики — проф. В. Тритяк, референт танків — Мотря Макар-Федірко і Ф. Стубан, референт музею — мґр Галя Утриско; вільні члени: інж. М. Борецький, Константина Ралько, М. Бучок. Нова Управа кооптує референта „Молодої Бойківщини". До Контрольної Комісії ввійшли: М. Баранецький, Христя Ганас, І. Данькевич, інж. Ст. Кульчицький і Дарія Хемич. Після запитів і побажань закінчено ділову частину з'їзду. Під час прийняття д-р М. Ценко відчитав привіти від Блаженнішого Верховного Архиєпископа Йосифа І, Митрополита Амвросія Сенишина (уродженця Бойківщини), УККА, 23-ох бойків з Мельборну (Австралія), Комісії Реґіональних Дослідів НТШ, Т-ва Подолян, Дрогобицького Комітету, д-ра Ю. Рабія, о. С. Іжика, ОМУС-у й ін. Схвалено одноголосно відповідні резолюції.

У мистецькій програмі, що нею проводив Я. Климовський, виступали тріо: проф. В. Тритяк (віоля і чельо), п-і Д. Кузик — скрипка і п-і М. Гафткович-Сій — фортепіян, які виконали „Українську Рапсодію" М. Лисенка, „Рондо" Гайдна та „Українську Думку" В. Безкоровайного; Язичинська (І. Климовська) з двома гумористичними монологами; Зузанна, Лідія і Степан, діти Ф. Стубана, виконали низку танків і українських пісень при власному супроводі на бандурах. Вкінці віртуоз гри на гавайській ґітарі, інж. В. Осередчук, відіграв „Чи знаєш ти?" Р. Купчинського та власну композицію „Осінь на Бойківщині". Потім відбулася забава з танцями.

В неділю, 9-го вересня, о. проф. Ст. Дашо відправив Службу Божу в намірені українців з Бойківщини та учасників з'їзду, виголошуючи принагідну проповідь. Під час з'їзду відбувалася мистецька виставка Бойківщини.

ТАРЗАН, Ч. 6990. Тарзан схоплений

IN A MARSHY AREA ON THE PERIMETER OF THE BUTU VILLAGE....
MOSQUITOES! MILLIONS OF THEM... I WONDER IF CHIEF UMTALI REALIZES...
... BUT HIS PREOCCUPATION WITH THE INSECTS MAKES THE APE-MAN OBLIVIOUS TO OTHER DANGERS...
THEN...
A-A-A-G-H

У болотистій околиці, яка межує зі селом племени Буту...

Комарі! Мільйони їх... Цікаво, чи ватажок Умталі усвідомив собі...

...Але його заклопотаність комахами робить мавпо-чоловіка неуважним до інших небезпек...

Тоді... А-А-Х!!!